

På den mørkeste tiden i nord, ser Joakim Lauritsen (18) endelig lyst på fremtiden.

TEKST: LINE SCHEISTRØEN
line.scheistroen@lomedio.no
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

– Jeg har fått min første ordentlige jobb! Hvordan den første arbeidsdagen var? Jeg var jo litt stresset. Redd for å gjøre feil. Men jeg fikk god opplæring og etter hvert gikk det fint. Jeg ble veldig godt mottatt. Og så tjener jeg egne penger!

18 år gamle Joakim Lauritsen i Tromsø forteller stolt om den første arbeidsdagen på Posten. Før jul jobbet han med å sortere julepost. Han skaffet jobben selv, men motivasjonen til å søke fikk han på Tromsprodukt kurs iGang. Han fikk tilbud om kurset via oppfølgingstjenesten på NAV.

– Vi har lært å skrive en god CV og jobbsøknader. Vi har gjennomført simulerte jobbintervjuer. Kurset har også handlet mye om motivasjon. Jeg har blitt motivert til å prate med arbeidsgivere og søke jobber, forteller han.

Sammen med i underkant av 10 ungdommer har han gjennomført et fire ukers kurs i regi av Tromsprodukt. Han har møtt ungdommer i samme situasjon. Noen har droppet ut av videregående, andre har fullført utdannelsen, felles for dem er at ingen har kommet seg i jobb etterpå.

– Det har vært en fin gjeng å gå sammen med på kurs. Selv om vi ikke kjente hverandre fra før så har vi hatt det veldig artig. Det har vært noe helt annet enn å gå på vanlig skole. Og så er det dødsartig og få gode tilbakemeldinger fra de andre på det jeg gjør, sier Lauritsen.

Joakim Lauritsen fullførte bare et semester på media og kommunikasjon før han droppet ut. Han hadde bare lyst til å være hjemme, for

Jeg har blitt motivert til å prate med arbeidsgivere og søke jobber

Joakim Lauritsen (18)

ENDELIG I JOBB: Joakim Lauritsen (18) hadde sin første ordentlige jobb før jul, som ekstrahjelp på Posten i Tromsø.

I gang med iGang

for første gang på mange år var han trygg og hadde det bra. Lauritsen beskriver oppveksten som usikker og rotløs. Han har bodd i 17 fosterhjem siden han var 2 år.

– Da jeg sluttet på skolen, var jeg bare hjemme og «gamet». Jeg gjorde ikke noe folk vil kalle for produktivt. Jeg hadde ingen motivasjon for å gå på skole eller å finne meg jobb. Jeg hadde det så bra hjemme og hadde heller ingen utgifter.

På et tidspunkt, da han nærmet seg 18 år, skjønte Lauritsen at det kunne være fint å komme seg i jobb. Men han manglet utdanning og arbeidspraksis. I kontakten med NAV dukket tilbudet om å delta på iGang.

Julejobben på Posten skaffet han som sagt selv, men han er fortsatt på leting etter mer arbeidspraksis. Han kan godt tenke seg å fortsette på Posten eller for eksempel jobbe i butikk.

– Kanskje jeg søker på skole etter hvert. Jeg har lyst til å ta en lengre utdanning, men jeg vet ikke helt hva jeg vil bli, sier Lauritsen. ■

Marte Eilertsen (18) fikser endelig å stå opp om morgenen og komme seg på jobb.

For ikke alt for lenge siden hadde trolig ikke Eilertsen orket denne dagsrytmen. Det siste halvåret hun gikk på videregående fikk hun alvorlige søvnproblemer.

– Jeg sov kanskje to timer i døgnet. Over lange perioder. Det var ikke trygt å ha meg på et verksted eller til å kjøre bil, sier Eilertsen. Hun klarte ikke å komme seg på skolen. Til slutt ble fraværet så høyt at hun ikke besto den videregående utdanningen på TIP, Teknisk og industriell produksjon. Det ble vanskelig å få læreplass.

Eilertsen havnet på NAV og så på iGang-prosjektet til Tromsprodukt. Hun har fått hjelp til å takle søvnproblemene og har det bra, forteller hun.

18-åringen har fått praksisplass på NOFI i Eidkjosen i Tromsø. NOFI produserer blant annet oljelenser, garn og utstyr til trål og kystfiskeflåten, og har om lag 90 ansatte. NOFI har lokale eiere og er en IA-

LÆRER OG ELEV: Veileder Geir Olav Hansen gir Marte Eilertsen gode skussmål. Han håper hun kan bli etter endt arbeidspraksis.

Nå skal jeg først være her i praksis, så får vi se hva som skjer.

Marte Eilertsen

virksomhet. I flere tiår har bedriften rekruttert medarbeidere fra fengsler, arbeidsmarkedsbedrifter og NAV.

Eilertsens kunnskap fra TIP kommer til nytte når hun lærer plastveis. Hun får god opplæring, men også ansvar.

– Nå skal jeg først være her i praksis, så får vi se hva som skjer. Jeg trives veldig godt, sier Eilertsen.

Veileder Geir Olav Hansen på NOFI gir henne gode skussmål.

– Marte er ung, lærevillig og ivrig, i tillegg er hun jente - noe vi ikke har for mange av i vår bransje. Bedriften bør satse på sånne som henne. Men det er fort andre faktorer, som økonomi, som avgjør om hun får jobb etter praksisperioden, sier Hansen.

18-åringen mangler i hvert fall ikke arbeidslyst om dagen. Når arbeidsdagen på NOFI er slutt, løper hun avgårde til en av de to ekstrajobbene hun har.

– Om det blir mye? Neida, og så må jeg tjene penger. Jeg har så høyt pengeforbruk, skjønner du, og det er det vanskelig å gjøre noe med, mener Eilertsen. ■

iGang

- ✓ Ungdomsprogram i regi av attføringsbedriften Tromsprodukt.
- ✓ Tilbud til ungdom 16-22 år i Tromsø, som er tilmeldt NAV.
- ✓ 4 ukers kurs. Blant temaene er CV-skriving, søknadsskriving, trening på jobbintervju, motivasjon, karrierevalg, om arbeidsmarkedet og om rettigheter og plikter i arbeidslivet.
- ✓ Ungdom får hjelp til å skaffe seg arbeids- og praksisplass.
- ✓ Oppfølging i inntil fire måneder etter kurs.
- ✓ Ungdommene mottar stønad fra NAV under kurset og i oppfølgingen.

Snakker av egen erfaring

Stein Kristiansen kjenner seg godt igjen i møte med ungdommene som går på kurset. For en del år siden droppet han selv ut av videregående skole.

I dag er Kristiansen faglig ungdomssekretær i LO Troms, og de tre siste årene har han vært en av flere innledere på kurset. Kristiansen forteller om rettigheter og plikter i arbeidslivet, i tillegg til å gi med dem en innføring i fagbevegelsens historie.

– Det er gøy å se at programmet

oppnår gode resultatet. Ungdommene kommer seg i aktivitet, sier Kristiansen. Han mener resultatene kommer fordi Tromsprodukt gjør en god kartlegging av ungdommens motivasjon i forkant av kurset, at ungdommene selv må ta mye ansvar, at Tromsprodukt legger vekt på tilrettelegging av praksisplasser, samt god oppfølging etter endt kurs.

Deler av kurset holdes i LOs lokaler i Tromsø. ■

Gir viktig arbeidspraksis

Magnus Engeset, fagleder for iGang, mener vi må slutte å snakke om ungdommer som late og tiltaksløse.

– Det er mange flinke ungdommer. Noen trenger bare litt ekstra hjelp til å komme i gang igjen, enten det handler om å komme i en jobb de får til, eller om å fullføre en eller annen utdanning, sier Engeset.

– Ungdom som kommer til oss er på mange måter som folk flest, med forskjellige begrensninger og muligheter, men vi prøver å finne løsninger som passer best mulig for hver enkelt. Vi har en viss screening før kurs starter opp. Dette går hovedsakelig på å sjekke motivasjon og interesse. Hvis ung-

dommene selv sier at de vil delta på kurs, så pleier vi å ta dem med, sier han.

Han mener resultatene fra iGang forteller at arbeidspraksis er viktig. Over 60 prosent av ungdommene som har fullført kurset, går enten videre til jobb eller skole.

– Arbeidspraksis er viktig som inngangsport til jobb, men den er også til for at ungdommer kan finne ut hva de ønsker å jobbe med i fremtiden, og sånn finner de kanskje motivasjon for å gå mer på skole. Vi har også ungdommer på kurs som ikke er klare for arbeidslivet per dags dato og som trenger oppfølging av for eksempel helsevesenet, forteller Engeset.

Han berømmer samarbeidet med NAV.

– Jeg opplever at NAV gjør en bedre og bedre jobb med ungdom, men vi som voks-

ne og ansvarlige i samfunnet bør jo lure på hvorfor NAV må dukke opp med midler for såpass unge mennesker. Det er et stort spørsmål hvorfor vi i Norge ender med at NAV og også tiltak som «iGang» hos Tromsprodukt skal være noe som ungdommer helt ned i 16-årsalderen må bli kjent med for å delta i samfunnet, sier Engeset. Han opplever at næringslivet ønsker å hjelpe unge.

– Erfaringen er at vi får til det vi får til ved å være voksne personer som krever noe av de som er hos oss, og at vi får til gjensidig tillit. Vi har også mange bedrifter og organisasjoner som vi samarbeider med i Tromsø, ikke minst LO, som veldig gjerne vil hjelpe ungdom videre og som tar godt imot dem og oss, sier Engeset. ■

FIKK JOBB: Andreas Hansen (21) gikk rett fra arbeidspraksis og inn i fast jobb.

Andreas Hansen (21) gikk rett fra arbeidspraksis til fast jobb på REMA 1000.

– Jeg ønsker meg større plass, sier Andreas Hansen. Det er nemlig trangt om plassen for alle bladene på REMA 1000 midt i Tromsø sentrum. Hansen rydder og kontrollerer at alt er som det skal, mens han stolt forteller om veien fra å være arbeidssøkende til å bli fast ansatt og tobakk- og bladansvarlig i butikken.

Etter fullført videregående skole, hadde ikke Hansen lyst til å gå mer på skole. Han søkte jobber, men fikk ingen. På CV'en hadde han to år på medier og kommunikasjon og et tredjeår med generell studiekompetanse.

– Det var tungt. Etter som tiden gikk uten at jeg fikk meg jobb, dalt motivasjonen for å søke jobber, sier han.

Det gikk åtte måneder. Via NAV kom han med på iGang-kurset. Han fikk hjelp til å finne praksisplass. Han begynte på REMA 1000 i mars i fjor.

– Jeg husker utrolig godt min før-

ste dag i praksis. Jeg var så sliten i føttene da arbeidsdagen var over, men gledet meg likevel til å gå på jobb neste dag. Jeg visste jo ikke helt hva jeg skulle gjøre og jobbet tregt, men her møtte jeg hjelpsomme kolleger, og jeg fikk god opplæring. Jeg ble motivert til å stå på, sier Hansen. Han forteller også stolt om når han fikk hyggelige tilbakemeldinger fra kunder.

– Mange sier at de heller vil være arbeidsledige og være hjemme istedenfor «å jobbe i kassa på Rema». De snakker så negativt om denne jobben, men den er jo veldig gøy. Den er utfordrende både fysisk og psykisk, og jeg får mye ansvar, sier Hansen.

Da praksisperioden var over, kunne Hansen igjen stått uten jobb.

– Jeg tok det ikke som noen selvfølge at jeg skulle få jobb her. Det viktigste for meg var å få arbeidspraksis på CV'en, for det er mye bedre enn å ha hull i CV'en.

Men det skulle en gang være sånn at det var en ledig jobb i butikken da Hansens noe utvidete praksisperiode var over i fjor høst. Hansen fikk jobben, noe han er veldig glad for.

Kjøpmann Kevin Mulder var ikke

i tvil da han ga Hansen tilbud om jobb. Han så at han hadde den rette motivasjonen, at han vokste med arbeidsoppgavene og at han tok ansvar.

Halve staben i butikken er rekruttert fra lignende arbeidspraksis. I dag er flere av dem avdelingsledere.

Mulder mener han ikke utnytter ordningen med praksisplasser.

– Ungdommer i praksis er ingen erstatning for faste ansatte. Ungdommene kommer i tillegg. Men ja, det er fin måte å rekruttere ansatte, samtidig som det er en måte å hjelpe ungdommer til å få seg jobb, sier Mulder.

Mulder er for øvrig ung selv. Da han var 21 år, ble han den yngste REMA 1000-kjøpmannen noensinne. I dag er han 23 år.

I tillegg til å tilby praksisplasser i butikken, er Mulder innleder på iGang-kurset.

– Alt er mulig, bare man bestemmer seg for det. Ikke gi opp!, er Mulders budskap. ■

Jeg var så sliten i føttene da arbeidsdagen var over, men gledet meg likevel til å gå på jobb neste dag.

— ” —
Andreas Hansen
(21)